

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Asiaticae Historiae Societatis Iesv Pars ...

Libris Quatuor Comprehensa: Vbi praeter res gestas à Patribus Societatis Iesv in conversione Sinarum, Cocincinae, & Tunchini Regnorum nihil omittitur eorum, quae possunt liberali placere Lectorum curiositati

Bartoli, Daniello

Lvgdvni, 1670

Mors P Stephani Confalonerij.

urn:nbn:de:hbz:466:1-10757

visum est repente cœlum discedere, ille vultu accenso quid hoc, in-
clamat, quod video? panduntur mihi paradisi fores; panduntur, inquam,
& ecce, Deus illinc me vocat. Si me vis Domine! præsto sum; nisi
placet fortassis tantillum differre, quoad, aiebat vir simplicissimus,
negotiola quædam ordinario; submoto ab oculis viso, regreditur intro
ex area; valere iubet quos domi habebat hospites, negotia expedit;
loco eodem postredie atque hora, vxore cum liberis adstante; idem sibi
affirmans quod pridie spectaculum obiici, seque pariter à Deo ad para-
disum inuitari; propero, ait, atque in hac voce viuendi finem fecit.
Fonus illi Vagnonius Christianis ornauit exequiis, quas vxor ethnica,
dolens ethnicorum fastui celsuras, cadauer Bonziis permisit, eerimoniis
pactis humanum. Sed is noctu in somnis, impiam feminae charitatem
vehementissime reprehendit; mandauit adibus quamprimum eijci quos
vocarat dæmonum Ministros, omnemque sacrilegi funeris instructum.
Beatum se in cœlo viuere; frustra illam eodem aspirare, nisi amplecte-
retur Christi legem cuius vnus præsidio contineretur felicitas, quam-
que ipse viuens, & moriens Dei & Patrum beneficio tenuisset; his &
similibus roborata, eam animo, ex mariti salute, eiusque monitis con-
cepit lætitiã, cui parem in vita sensisset nunquam. Extemplo itaque
Vagnonium quaerit, ac rei totius apud illum narrata serie, ritè cum filiis
baptismo lustratur; secutique sunt illam postea non pauci, quos pro-
digij fama docuit sibi maturè consulere. È contrariò Focci Fochiensis
Prouinciæ vrbe primaria, Colaui Iè, lamentabili sine vitam clausit.
Vir atioqui sapientissimus, & legis Christianæ iam inde à Riccio, vt
passim notauimus æstimator beneficus, & defensor, imo in Prouincia
sua Fochiensis, per Patrem Alenium studiosissimus propagator; senum
misericimus, & stuporis humani formidabile ostentum, qui ad suos
in cœlum compellendos inducendosque populares, acer & strenuus, fo-
ris ipse pertinaciter substitit, præferens Deo indignum esse, hominum
causa hominem fieri. Hac illum remora defixit in exitium Lucifer &
dolore Patrum non consolabili, nec ethnicus nec Christianus interit.
Trium quos proposui vltimus, pro Apostolicæ functionis egregio me-
rito longè esset pluribus dicendus quàm quæ huius anni tabulæ Macaen-
ses auarè suggerant. Vtar iis tamen, ne saltem abeat indictus, & abs-
que nomine. Fuit is P. Celsus Confalonarius natione Italus, patria
Mediolanensis, in Collegio Macaensi hoc anno defunctus, annum ægens
ætatis vnum ad septuaginta, Societatis sex & quinquaginta; ex quibus
nonem & triginta in conuersionibus Iaponum posuerat; & illic eodem
tempore annos octo tum præfuerat formandis tironibus, tum subtilioris
Theologiæ ac moralis breuiarium aliquod nostris prælegerat. Indè
Christi causa in exilium pulsus, annos duodecim Macaense Collegium
rexit. Magni vir domi, & foris exempli; cum Deo perpetuus, sui que
olor aspectimus. Huius adhuc iuuenis virtutem magnificet S. Carolus
Barromeus & singularem gratiam in dicendo. Sed horum nihil sat

Mors P. Ste-
phani Con-
falonarij.

valuit ad generosam mentem à conuersione Iaponum quam deperibat dimouendam. Quos & teneriter amauit, & fuit vicissim eis summe charus.

42.
Longa inter
PP. Sineses,
& grauissima
disputatio de
voce, quali-
ceret Deum
inter Sin. ap-
pellare?

Fuit Patribus hic annus seculi vicesimus octauus, saluo ingenij & caritatis iure, contentionibus valde inquietus, quas in annum sequentem productas auxit potius quam sedauit, qui arrogato sibi de iudicio, conuiescere partes in sua sententia voluit. Carptim soluta attingam quæ non sint fastidio futura; nam vel summa tantum questionum de Deo, de spiritibus, & de anima suis perpexabiliter ventilare rationibus, obiectis, & ambagibus responsorum, referri absque radio non possunt. Lis erat de vocibus quibus eatenus Sinesis idioma Deum, spiritus, & animam significauerat, præ aliis tamen de *Scianti*, voce, (quæ Regem supremum apud Sinas notat) an ita propriè designatione illius imperij supremi cui par esset nihil, & nihil secundum; ingeneraretur conceptus diuinæ singularitatis, vt scribendi, & loquendi vsu, nihil creatum significaretur ea voce. Similiter an cæli Dominus, quem *Tienciù* nominant, posset Christianorum aptari vero Deo, absque periculo significandi aliquem ex Diis Bonziorum, quorum Theologia fabulosa, minores Deos triginta tres, cælorum totidem præferebat motui, eosque pariter *Tienciù* nomine appellabat. De his igitur vocibus, & earum vsu Patres in plane oppositas distrahebantur sententias, quod nec satis penderet earum iudicium ex Theologiae elementis, aut vi syllabarum; sed præterea ex sensu quem vulgò efficere putabantur, in veteribus & nouis codicibus quæ Literatorum abhorrentium ab idolis, quæ Bonziorum idola colentium; & ex eo quod vsus recepti possessione perpetua significari sibi putabant audientes. Qui cum sit latissimus dissidendi campus, conciliare illos in vnam, & certam vocem nec sermo poterat Latinus, neque alius ex Europa; sic enim oris conformatione ad eum effereudum Sinas vel destruit natura vel educatio, vt pro voce hac Deus *Tensu*, pro Spiritus *Sepelitus*, necessitudo cogantur diceret, parique deformatione alias voces corrumpere. Quamobrem dudum conuenerat non posse illis baptismi formulam lingua nostra committi, quod illam adeò prodigialiter euerterent, vt nec verum de illa quicquam nec vero simile sonaret. Optassent aliqui nominando Deo *Tienciù* *ciu*, hoc est *Verum cæli Dominum* vsurpare, placebat alijs *Tien ti ciu*. Hoc est, *cæli & terra Dominus*. Vel omillis alijs *Cim ciu*. Quod *Verum Dominum*, mille retrò ab annis significabat apud Sinas, florente in iis Christi fide, legebatùrque in effosso non pridem, vt dixi, marmore. Sed quæcumque istarum vox in communi omnibus probaretur, huic reliquas omnes volebant cedere, illasque adeò, quod erat consequens, *Scianti* & *Tienciù* ex libris eradi qui per omnes regni Prouincias absque numero legebantur; & quidem factò à Riccij libris censuræ principio, quem fratrum quidam adiutorum ex Iaponia orti, ardentè magis, quam intelligentèr impugnabant, quod.